

Konferencja „ Prawo autorskie - w poszukiwaniu elastyczności „

Warszawa 24.05.2013

Marzenna Wojciechowska
Radca prawny
mw@artlege.pl

WARSZTATY REFORMA PRAWA WŁASNOŚCI
INTELEKTUALNEJ PRAWO AUTORSKIE
RAPORT OTWARCIA
DOKUMENT PODSUMOWUJĄCY PRZEBIEG
WARSZTATÓW

(Dokument przygotowany przez zespół składający się z wyłonionych podczas warsztatów uczestników: Marzenę Wojciechowską, Jarosława Lipszyca oraz współprzewodniczących: Helenę Rymar i Macieja Dydo, na podstawie postulatów i uwag, propozycji legislacyjnych i komentarzy zgłoszonych przez uczestników warsztatów)

Pomimo różnic w poglądach ustalono parę wspólnych postulatów

REKOMENDACJE

Na podstawie dyskusji przeprowadzonych podczas prac warsztatowych oraz przedłożonych dokumentów ekspercka grupa robocza przedstawiła następujące rekomendacje:

- 1) Doprecyzowanie przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w szczególności przepisów o dozwolonym użytku publicznym i prywatnym, w celu zagwarantowania pewności związanej z korzystaniem z utworów i przedmiotów praw pokrewnych przez uprawnione podmioty.
- 2) Utworzenie wyspecjalizowanego sądu do spraw własności intelektualnej,
- 3) Skreślenie art. 40 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jednoznacznie z likwidacją opłat na rzecz Funduszu Promocji Twórczości w oparciu o instytucję domaine public payant, o ile stworzony zostanie ekwiwalentny system finansowania twórczości.

REKOMENDACJE cd.

- 4) Dostosowanie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych do realiów cyfrowych poprzez weryfikację pojęcia „egzemplarz”, tam gdzie jest to odpowiednie rozszerzenie go o pojęcie „kopii”, oraz weryfikację definicji ustawowych związanych z publikacją, zwielokrotnianiem i rozpowszechnianiem utworów. Dobrą podstawą do dokonania weryfikacji pojęć jest propozycja przedstawiona przez prof. Elżbietę Traple,
- 5) Doprecyzowanie zasad nabywania przez Skarb Państwa autorskich praw majątkowych w drodze spadku. W przypadkach gdy jedynym spadkobiercą ustawowym jest Skarb Państwa tego rodzaju zasoby powinny być skatalogowane i udostępnione szerokiej publiczności,
- 6) Przeprowadzenie badań ilościowo-jakościowych dotyczących korzystania w Polsce z treści znajdujących się w Internecie oraz rzetelnych badań określających wartość rynku Internetu w Polsce. Badania powinny zostać przeprowadzone przez konsorcjum w skład którego będą wchodzić instytucje rządowe i pozarządowe.

REKOMENDACJE cd.

Bazując na doświadczeniu wyniesionym z prac grupy eksperckiej postuluje się w identycznej formule poddać dalszej dyskusji następujące tematy:

- 1) Zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i pokrewnymi,
- 2) Otwarte zasoby publiczne,
- 3) Odpowiedzialność pośredników za naruszenia praw autorskich i pokrewnych dokonywanych w Internecie.

Licencje dla Europy

W dniu się 5 grudnia 2012 roku odbyła się debata Komisarzy w sprawie strategii Komisji Europejskiej w obszarze praw własności intelektualnej. W Strategii - dokument COM 2011 (287)

- uznano za konieczne przeprowadzenie dodatkowej debaty o dostosowaniu praw własności intelektualnej do Internetu.
- zwrócono uwagę na konieczność pragmatycznej debaty o roli własności intelektualnej przy orientacji na cele wzrostu rynku kreatywnego online i zatrudnienia.

Kolegium Komisarzy wyznaczyło ze swojego grona trzech Komisarzy, którzy będą wspólnie odpowiedzialni za prowadzone prace: Komisarza Rynku Wewnętrznego Michael Barnier, Wiceprezydent KE Nelly Kroes i Komisarza Kultury Andrea Vassiliou.

Licencje dla Europy

Komisarze postanowili rozpocząć debatę z różnymi zainteresowanymi podmiotami (interesariuszami) z równoczesnym przygotowaniem analizy w celu odpowiedzi na pytanie czy konieczne są zmiany w obowiązującym prawie ze szczególnym uwzględnieniem ustalenia możliwości poprawy stosownia obecnego prawa autorskiego bez konieczności dokonywania zmian legislacyjnych. Dyskusja ma się koncentrować na istniejących rozwiązaniach licencyjnych i wykorzystaniu nowoczesnej technologii.

Komisja planuje, że wstępne konkluzje mają być gotowe w czerwcu 2013 a zakończenie prac w listopadzie 2013. Ocena konieczności dokonania zmian legislacyjnych jest planowana na 2014 rok,

Licencje dla Europy

Dyskusje mają być prowadzone w 4 grupach roboczych

Grupa Robocza 1 "Cross-border access"

ma za zadanie sprawdzić czy są ułatwienia w dostępie do treści z różnych Państw Członkowskich i jest zapewniony stały dostęp do danych treści w razie przemieszczania się obywateli UE

Grupa Robocza 2 "User-generated content"

Ma za zadanie sprawdzić czy możliwa jest większa transparentność, która spowoduje bardziej jasną sytuację prawną dla użytkowników internetu i ułatwiony legalny dostęp do treści.

Grupa Robocza 3 "Audiovisual Sector and Cultural Heritage Institutions"

Ma za zadanie sprawdzić czy możliwe jest polepszenie dostępu przez Internet i wypracować różne rozwiązania dla różnego typu użytku.

Grupa Robocza 4 "Text- and Data- mining"

Ma za zadanie zidentyfikować najlepsze rozwiązania umożliwiające TDM

Wczorajsza decyzja PE

Parlament Europejski poparł w czwartek rozpoczęcie negocjacji umowy o wolnym handlu pomiędzy UE i USA. Europosłowie nie chcą jednak, by rozmowy dotyczyły polityki audiowizualnej i kulturalnej oraz wpłynęły na ochronę własności intelektualnej w UE.

W oddzielnym głosowaniu posłowie poparli wnioski o wyłączenie ich oraz usług online z negocjacji, po to, by chronić różnorodność kulturową i językową krajów członkowskich UE. Za tym wnioskiem zagłosowało 381 europosłów, 191 było przeciw, a 17 wstrzymało się od głosu.

Zdaniem europosła Pawła Zalewskiego (EPL) istnieje niebezpieczeństwo, że Amerykanie będą chcieli w czasie negocjacji wyegzekwować od Europy przyjęcie zapisów o ochronie własności intelektualnej (IPR), podobnych do tych, które proponowano w ramach ACTA. "Nie możemy się na to zgodzić i dlatego jako Klub PO - PSL poparliśmy poprawkę mówiącą o tym, że problematyka ochrony własności intelektualnej jest przedmiotem różnic po obu stronach Atlantyku, co nie powinno ulec zmianie"

Dyskusja w UP z okazji światowego dnia ochrony praw własności intelektualnej

„Jeżeli jest tak dobrze to dlaczego jest tak źle”

Polska zaadoptowała do swojego prawa wszystkie wyjątki przewidziane w dyrektywie -niestety dość nieprecyzyjnie nie oddzielając starych analogowych wyjątków (nieprzewidzianych w dyrektywie) od cyfrowych – stąd problemy interpretacyjne ze stosowaniem prawa,

Zawiodły podstawowe założenia prawa UE ws. usług online:

- Odpłatność za usługę (motyw 17 dyrektywy e-commerce art. 50 traktatu o utworzeniu Wspólnot Europejskich)
(powszechny barter za możliwość przetwarzania danych osobowych)
- Podpis elektroniczny
- DRM (dyrektywa IFOSOC)

W poszukiwaniu elastyczności model You Tube
Filtrowanie plików a zarządzanie prawami autorskimi
Wyrok ETS vs SABAM

Motywy 57 i 58 Dyrektywy INFOSOC

(57) Wymienione systemy informacji o zarządzaniu prawami mogą również, w zależności od ich przeznaczenia, przetwarzać dane osobowe dotyczące indywidualnego korzystania z przedmiotów objętych ochroną **i pozwalają na śledzenie zachowań w Internecie**. Te środki techniczne powinny, w ramach swoich funkcji technicznych, uwzględniać zabezpieczenia prywatności zgodnie z dyrektywą nr 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych.

(59) Usługi pośredników mogą być, w szczególności w środowisku cyfrowym, coraz częściej wykorzystywane przez osoby trzecie w działalności naruszającej prawa. W wielu przypadkach pośrednicy tacy mają najwięcej możliwości, aby zakończyć takie naruszenia. Dlatego, z zastrzeżeniem wszystkich innych dostępnych sankcji lub środków naprawczych, podmioty praw autorskich powinny mieć możliwość domagania się wydania zakazu skierowanego do pośrednika, który w sieci utrzymuje naruszenia praw autorskich utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną przez osobę trzecią. Możliwość taka powinna być dostępna, nawet jeżeli działania pośrednika stanowią przedmiot wyjątku na mocy art. 5. Warunki i metody dotyczące takich nakazów powinny być uregulowane w ramach prawa krajowego Państw Członkowskich.

Konkurencyjność modeli zarządzania prawami autorskimi jest bardziej elastyczna w USA o czym świadczy sukces You Tube – model w większości przypadków akceptowany przez właścicieli praw autorskich

Konkurencyjność modeli zarządzania prawami autorskimi jest bardziej elastyczna w USA - o czym świadczy sukces You Tube – model również w większości przypadków akceptowany przez właścicieli praw autorskich.

Pytanie :

Czy problemem jest prawo autorskie jako takie - czy brak mechanizmów szybkiego i skutecznego zarządzania tymi prawami.

Pojęcie normalnego korzystania z utworu

Zasada chronologii wykorzystania medialnego, a różne sposoby korzystania z praw autorskich w zależności od rodzaju utworu

- nie ma zastosowania do utworów plastycznych
- ograniczone zastosowanie do utworów muzycznych
- kluczowe znaczenie przy utworach audiowizualnych i prasie

Wnioski:

Różne gatunki utworów podlegają różnym regułom w zakresie normalnego korzystania.

Ogólne elastyczne zasady korzystania w ramach dozwolonego użytku, a także komunikacja pomiędzy autorem a osobą pragnącą rozpowszechnić opracowanie utworu wymaga stworzenia mechanizmów digitalnego zarządzania prawami i zmniejszenia skali piractwa.

Nie będzie to możliwe bez specjalistycznych sądów ds. własności intelektualnej oraz edukacji w zakresie prawa autorskiego (w mojej ocenie edukacja powinna rozpocząć się poziomie gimnazjum)

Dziękuję za uwagę